

Bataga hinkantoo kaŋ Pol n'a sanba Korent borey se

Citaaboo fahamandiroo

Pol bataga hinkantoo ti woo kaŋ a g'a hantum Korent borey se. Korent borey sintin ka naanay dargantey kaŋ ga ceeci k'i bere. I ga nee kaŋ Irkoy mana Pol donto, man'ti diyaw no. Woo hanse ka Pol dor, woo se a na bataga hinkantoo woo hantum i se. A bay ka šenniyan har i se kaŋ n'i dor, amma Pol bayrandi kaŋ ngi doraa kan nga se, zama nga šenney n'i bere hala i ma hanga fonda.

Pol ga nga diyawtaraa cebe, amma man'ti maa no a ga ceeci. A si baa kala borey ma yadda Alhabar Boryaa ga kaŋ a g'a har, i ma naanay Isa Almasihu sanda ngi Koyoo nda ngi Hallasikaa.

Borey kaŋ se batagaa sanbandi maapey

nda fooyanoo kaŋ teendi i se

¹ Agay Pol kaŋ ti Almasihu Isa diyaw Irkoy ibaayoo ra, nda ir armaa Timote ka batagaa woo sanba Irkoy Egilizoo se kaŋ goo Korent koyraa ra nda Irkoy boro henanantey kul kaŋ goo Akay ganda kul ra. ² Ir Baaba Irkoy nda ir Koyoo Isa Almasihu anneemaa nda alaafiyaa ma kaa war ga.

Pol ga albarka tee Irkoy se

nga binoo kaŋ a n'a yaynandi maaganda

³ Albarka ma bara Irkoy se kaŋ ti ir Koyoo Isa Almasihu Koyoo nda nga Baaba, nga ti tamallowey Baaba, nga ti bineyaynandiyan kul Irkoy ⁴kaŋ g'ir biney yaynandi ir zarabey kul ra, hala ir ma hin ka borey kaŋ goo zarabi dumi kul kaŋ no ra biney yaynandi nda bineyaynandiroo kaŋ nda Irkoy n'ir zaati biney yaynandi. ⁵ Takaa kaŋ nda Almasihu zarabey ga boobo ka kaa ir ga, takaa din da nda Almasihu g'ir bineyaynandiroo boobandi. ⁶ Taka kul kaŋ nda ir biney maray, a man'ti kala war bineyaynandiroo nda war hallasiroo se. Nda ir biney yay, a man'ti kala war bineyaynandiroo se kaŋ ga kate war ma zarabey muŋe kaŋ ir zaati g'i muŋe. ⁷ Ir naataa war here ga hanse ka gaabi, zama ir ga bay kaŋ nda war na zarabey muŋe ir bande, war ga duu war bagaa bineyaynandiroo mo ir bande.

⁸ Ir armyey, ir si baa war ma jaŋ ka bay kaŋ zaraboo kaŋ duu ir Azi gandaa ra hanse k'ir šiita hala nongu kaŋ ra a bisa ir gaaboo. Ir too nongu kaŋ ra ir naataa hun hunayan se. ⁹ Ir hongu ir biney ra kaŋ buuyan kayandi ir se. Woo teendi hala ir masi duu ka naanay ir boŋ, ir ma naanay Irkoy kaŋ ga bukawey tunandi. ¹⁰ A n'ir soolam buuyan beeroo woo ra, a g'ir soolam da. Ir ga naata a ga [kaŋ] a g'ir soolam koyne. ¹¹ War mo g'ir faaba nda Irkoy ŋaarayroo kaŋ war g'a tee ir se, hala Irkoy anneemaa nooyanoo woo kaŋ ir duu a ma kate boro boobo ma albarka daŋ Irkoy se ir maaganda.

Addaliloo kaŋ se Pol mana willi Korent jina

¹² Hayaa kaŋ nda ir ga fooma man'ti kala: ir biney ga tee seede nda takaa kaŋ nda ir dira aduppa ra, waaniwaani war jine, a teendi nda taka sasawante nda henanyan kaŋ hun Irkoy do, a mana teendi nda adamize lakkal, amma Irkoy anneemaa nda a teendi. ¹³ Ir si haya kul hantum k'a sanba war se nda man'ti haya kaŋ war ga hin k'a caw ka faham a se. Ay ga naata kaŋ war ga kaa ka duu fahamay timmante, ¹⁴ sanda takaa kaŋ nda war faham kaccu ir se sohõ da, kaŋ war ga fooma nda ir sanda takaa kaŋ nda ir ga fooma nda war [ir] Koyoo Isa zaaroo hane.

¹⁵ Naanaa woo ka kate ay baa ya koy war do jina hala war ma duu anneema foo koyne. ¹⁶ Maanaa ya mma bisa war do ka koy Masedoni gandaa ra, ya hun Masedoni ka yee war do hala war m'ay faaba naarumaa se ka koy Žude gandaa ra, amma a mana tee. ¹⁷ Waatoo kaŋ ay ga woo kayandi, ay lakkaloo nka sii ay ga wala? Hayey kaŋ ay ga nee ay m'i tee ya mm'i tee sanda hundi-ibaayi kaŋ ra ay ga nee «ayyo, ayyo» nda «kalaa, kalaa» waati follokaa ra? ¹⁸ Amma Irkoy ga laadir, ir šennoo kaŋ ir n'a har war se, a man'ti «ayyo» nda «kalaa». ¹⁹ Zama Irkoy Iz'aroo kaŋ ti Almasihu Isa, nga šennoo kaŋ agay, nda Silweŋ, nda Timote n'a waazu war game mana kaa ka nee «ayyo» nda «kalaa» nongu follokaa ra, amma «ayyo» de no. ²⁰ Irkoy allaahidey kul ti «ayyo» Almasihu albarka ra. Woo maaganda se ir ga nee «amin» nga albarkaa ra ka Irkoy beerandi. ²¹ Boraa kaŋ g'ir nda war tabatandi cere ga Almasihu

albarkaa ra, kaŋ n'ir yon k'ir daŋ jere ga, bora man'ti kala Irkoy, ²² nga ka nga tammaasaa daŋ ir ga, ka nga Hundoo gomney gorandi ir biney ra. Hundoo woo ti tolmaa kaŋ g'ir hakiikandi kaŋ ir ga duu nga gomney jerey.

²³ Agay, ay hundoo ga Irkoy ga tee ya ne seede kaŋ hala war masi duu šiitay, nga se ya na koy koyne Korent. ²⁴ Man'ti ir mma hini fur war naanaa boŋ, amma ir mma goy nda cere war jaaloo maaganda se, zama naanaa ka war kayandi.

2

¹ Woo se ay nee ay boŋ se ay si yee war do nda binemarayyan. ² Nda agay, ay na war biney maray, may no m'ay jaalandi, nda man'ti war kaŋ ay na war biney maray? ³ Ya nka woo hantum, hala nda ay kaa, borey kaŋ ga hima ka tee ya ne jaali masi tee ya ne binemarayyan. War here, ay ga naanay ka bay kaŋ ay jaaloo ti war kul jaaloo. ⁴ Ay hantum war se zarabi beeri ra, nda binešiitay, nda munday boobo, man'ti war binemarayyan se, amma hala war ma duu ka bajoo bay kaŋ ay g'a tee war se cere-cere ga.

Pol nee kaŋ toojeka ma yaafandi

⁵ Nda boro na binemarayyan tee, man'ti agay hinne bino no a n'a maray, amma nongu foo ra, bila nda ay ma alhaddu hoo, war kul no a na war maray. ⁶ Bora woo, zukandoo kaŋ boro boobo n'a daŋ a ga wasa a se. ⁷ Woo se war mas'a dii a se, war mma hima ka yaafa a se, war ma bino daŋ hala binemarayyan beeri masi koy

duu a. ⁸ Adiši ay g'a wiri war ga, war ma cebe a se kaŋ war ga bag'a. ⁹ Hayaa mo kaŋ se ay bay ka hantum war se man'ti kala ka dii war laadirtaraa wala war g'ay šenney dii haya kul ra. ¹⁰ Nda war na haya yaafa boro se, agay mo ga yaafa bora se. Nda ay na haya yaafa, ay man'a tee kala war maaganda se Almasihu jine, ¹¹ hala Ibilisi mas'ir darga, zama nga anniyawey si dere ir se.

Binemarayyanoo kaŋ duu Pol Trowas

¹² Kaŋ ay too Trowas koyraa ra AlmasihuAlhabar Boryaa waazuroo maaganda se, ba kaŋ ir Koyoo na mee feeri ya ne no din, ¹³ ay hundoo mana duu hunanzamay kul, zama ay man'ay armaa Tit gar no din. Woo se ay n'i hoy baani ka koy Masedoni.

Irkoy ga kate boro ma duu hinay Almasihu albarkaa ra

¹⁴ Albarka ma bara Irkoy se kaŋ waati kul a g'ir hangandi Almasihu bande hayey kaŋ a hin ey ra, de mo ir no a n'ir daŋ ir ma Almasihu bayrandi nongoo kul ra, sanda turaari hew kaŋ ga say nongoo kul ra, ¹⁵ zama ir man'ti kala Almasihu sunnaara Irkoy se, borey kaŋ ga hallasi game nda wey kaŋ ga halaci game. ¹⁶ Affooyaŋ se buuyan hew no kaŋ ga kate buuyan, affooyaŋ se hunayan hew no kaŋ ga kate hunayan. May no ma bara nda haya kaŋ ga a wasa ka goyoo woo tee?

¹⁷ Zama ir si Irkoy meešennoo tee maamala haya sanda boro boobey din. Ir ga šelaŋ henanyan ra, ir ga šelaŋ sanda boroyaŋ kaŋ hun Irkoy do ka šelaŋ Irkoy jine Almasihu albarkaa ra.

3

Amaana taagaa goykey

¹ Ir mma sintin ka yee k'ir boŋ saabu wala? A mma too ir ma bataga hantum war se kaŋ g'ir saabu sanda takaa kaŋ boro fooyaŋ g'a tee, wala mo ka duu bataga ka hun war do wala? ² War hunday ti batagaa kaŋ g'ir saabu, a hantumandi ir biney ra, adamizey kul g'a bay i g'a caw. ³ A ga kaaray kaŋ war man'ti kala Almasihu batagaa kaŋ ir goyoo n'a tee. Man'ti dawa nda a hantumandi, Irkoy hunantaa Hundoo k'a hantum. Man'ti tondi walha ga a hantumandi, war biney bašoo ga a hantumandi.

⁴ Woo kaŋ ir n'a har, ir ga naanay ka bay kaŋ ir mana duu a kala Almasihu albarkaa ra Irkoy jine. ⁵ Man'ti ir mma hongu kaŋ ir goo nda hini kaŋ ir duu a ir boŋ ra, ir hinoo si hun kala Irkoy do. ⁶ Nga no k'ir noo hini ir ma tee amaana taagaa se goykaw. Amaanaa woo mana hun ašariyaa hantumoo harfu ra, Irkoy Hundoo ra a hun, zama ašariyaa hantumoo harfoo mma wiiya, Irkoy Hundoo ga hunayan noo.

⁷ Buuyan goyoo* žeerandi ka hantumandi tondiyaŋ ga, de annuura g'a kuubi k'a bere hala nongu kaŋ ra Izirayel borey si hin ka moo kanji Musa ndumoo ga, annuuraa kaŋ goo ndumoo ga se, ka gar haya bisante no. ⁸ De Irkoy Hundoo goyoo si annuura cebe kaŋ bisa woo wala? ⁹ Nda zukandoo goyoo goo nda darža, goyoo kaŋ ga kate šerretaray ga hanse ka bisa

* **3:7** 3.7 Ne ra «buuyan goyoo» man'ti kala ašariyaa kaŋ nondi Izirayel borey se, Fattaroo 34.29–30.

a darža. ¹⁰ Ka sawa nda woo, ba darža bisantaa man'ti baffoo darža beeroo woo jine. ¹¹ Zama nda haya bisantaa duu darža, de woo kaŋ ga duumi si hanse ka bisa a darža wala?

¹² Naataa dumoo woo kaŋ goo ir se, nga se ir goo nda naanay timmante. ¹³ De mo ir si Musa takaa tee kaŋ na sanfiti daŋ nga ndumoo ga hala Izirayel borey masi dii annuuraa benyanoo kaŋ ti haya bisante. ¹⁴ Amma ngi lakkaley šendi, hala hõ, nda i ga amaana žeenaa caw sanfitoo follokaa no ma cindi moŋey ga. Sanfitoo woo si hun, amma Irkoy g'a kaa Almasihu albarkaa ra. ¹⁵ Hala hõ, waati kaŋ i ga Musa citaaboo caw, sanfiti ga guma biney ga. ¹⁶ Amma waati kaŋ boro bere ir Koyoo here, sanfitoo ga hun, ¹⁷ ka gar «ir Koyoo» man'ti kala Irkoy Hundoo, de mo nongu kaŋ ra ir Koyoo Hundoo goo, borcintaray goo no din. ¹⁸ Ir kul, ir ndumey si guma, ir ga dii ir Koyoo annuuraa sanda diji ra†. Ir goo ma bere ka tee nga himakasinaa darža ra kaŋ mma koy de a ga tonton ir Koyoo kaŋ ti Irkoy Hundoo albarkaa ra.

4

Alman kaŋ goo labu kusuyan ra

¹ Irkoy tamalla ir se ka goyoo woo talfi ir ga, woo se ir biney si hun. ² Ir wanji hayey ga kaŋ ga teendi tuguyan ra kaŋ ti haawi hayayan. Ir si dira carmay ra, ir si Irkoy meešennoo barmay. Ir mma cimoo har a ga kaaray, hala boro foo

† **3:18** 3.18 «ir ga dii ir Koyoo annuuraa sanda diji ra», Grek šenni ra, almaganaa faa ti «ir Koyoo annuuraa ga dii garaw ir ga sanda diji».

kul m'ir saabu Irkoy jine. ³ Koyne mo nda ir Alhabar Boryaa goo tuguyan ra, a sii tuguyan ra kala borey kaŋ ga halaci se, ⁴ borey kaŋ si naanay kaŋ zamanoo woo koyoo na lakkaley danandi hala i masi dii Alhabar Boryaa annuuraa kaŋ ti Almasihu daržaa kaŋ ti Irkoy biyoo. ⁵ Man'ti ir boŋ no ir g'a har ir waazey ra, Isa Almasihu no ir g'a har sanda Koy ir waazey ra. Amma ir, ir ga nee war tamey ti ir Isa maaganda se. ⁶ Zama Irkoy nee: «Gaayoo ma dii kubaa ra»*, nga no ka dii ir biney ra ka nga daržaa kaŋ ga dii [Isa] Almasihu ndumoo ga bayrandi ir se.

⁷ Amma ir ga hima nda labu kusuyan kaŋ ra almaanoo woo goo hala boro ma dii kaaray kaŋ hinoo woo kaŋ cine sii mana hun kala Irkoy do, a mana hun ir do. ⁸ Ir biney ga maray nongoo kul here, amma ir mana mongandi, ir boŋey goo kulba, amma ir naataa mana hun. ⁹ Ir gurzugandi, amma ir mana naŋandi, ir warrandi ganda, amma ir mana halaci. ¹⁰ Waati kul ir ga Isa buuyanoo maate ir gaahamoo ra, hala mo Isa hunaroo ma bangandi ir gaahamey ra. ¹¹ Zama ir kaŋ ga huna, waati kul ir ga nondi buuyan se Isa maaganda se hala mo Isa hunaroo ma bangandi ir hamey kaŋ ga kaa ka buu ra. ¹² Woo ra buuyanoo goo ma goy ir ra, amma hunaroo goo ma goy war ra.

¹³ Ir kul goo nda lakkal follokaa naanaa ra sanda takaa kaŋ nda a hantumandi Citaaboo ra ka nee: «Ya nka naanay, woo se ay šelan.»† Ir mo, ir nka naanay, woo se ir ga šelan, ¹⁴ zama

* **4:6** 4.6 Sintinoo 1.3. † **4:13** 4.13 Zabur 116.10.

ir ga bay kaŋ boraa kaŋ n'ir Koyoo Isa tunandi, g'ir mo tunandi Isa bande, k'ir nda war daŋ nga jere. ¹⁵ Woo kul si teendi kala war se, hala Irkoy anneemaa ma tonton ka too boro boobo do, i ma hanse ka albarka tee Irkoy se k'a beerandi.

Ir ga naanaa ka dira

¹⁶ Woo se ir biney si hun, ba nda ir tarayheroo goo ma hasara, ir kuneheroo mma taaga zaari ka kaa zaari. ¹⁷ Ir zaraboo kaŋ si beeri man'ti kala waati kayna, darža beeri abadante kaŋ si neešandi hansandi ir se. ¹⁸ Ir s'ir moyey kanji hayey kaŋ ir ga dii ey ga, wey kaŋ si diyandi ga ir g'ir moyey kanji, zama hayey kaŋ boro ga dii ey man'ti kala waati kayna hayayaŋ, wey kaŋ boro si dii ey man'ti kala haya abadanteyaŋ.

5

¹ Zama ir ga bay kaŋ nda ir hugoo kaŋ ti gaahamoo kaŋ ra ir goo halaci kaŋ man'ti kala hukkom yaada laboo ga, ir goo nda hugu abadante beenaa ra kaŋ Irkoy n'a cin ir se, hugu no kaŋ kabe man'a cin. ² Hukkomoo woo ra ir ga taabi, ir ga hanse ka baa ir ma huru ir gorodogoo ra kaŋ goo beenaa ra, ³ woo ra ir ga garandi kaŋ darbay goo ir ga, ir sii gaa koonu. ⁴ Zama ir wey kaŋ goo hukkomoo cire, ir ga taabi, jeraw goo ir boŋ. Man'ti ir mma baa ir ma darbaa kaa ir ga kaŋ ti ir gaahamoo, amma beenaa wanoo no ir ga baa ir m'a daŋ ir ga, hala hunaroo ma haya kaŋ ga kaa ka buu gon. ⁵ Boraa kaŋ n'ir tee woo hunday se man'ti kala Irkoy kaŋ n'ir

noo nga Hundoo. Hundoo woo ti tolmaa kaŋ g'ir hakiikandi kaŋ ir ga duu nga gomney jerey.

⁶ Waati kul ir ga naanay ka bay kaŋ hala de ir goo kunturoo woo ra, ir ga mooru ir Koyoo dogoo. ⁷ Zama naanay nda ir ga dira, man'ti woo kaŋ ir moyey ga dii a nda ir ga dira. ⁸ Ir ga hanse ka naanay, ir baa mo ir ma hun kunturoo woo ra hala ir ma koy goro ir Koyoo jere. ⁹ Woo maaganda se a ma tee ir goo kunturoo woo ra wala ir sii a ra, ir ga gaabandi ir ma kan ir Koyoo se. ¹⁰ Zama a nka tilasu ir kul ma bangay Almasihu ciitidogoo ra, hala boro foo kul ma duu woo kaŋ a n'a tee ihenna ra wala ilaala ra waatoo kaŋ a goo nga kunturoo ra.

Almasihu n'ir nda Irkoy waafakandi

¹¹ Sohō kaŋ ir ga hunburaa kaŋ ga hima ka teendi ir Koyoo se bay, woo se ir ga taka tee borey ma yadda ir se. Irkoy ga hanse k'ir takaa bay. Ay ga naata kaŋ war mo ga hanse k'ir bay war lakkaley ra. ¹² Man'ti ir mma yee k'ir boŋ saabu war se koyne, ir mma war noo takaa kaŋ nda war ma fooma nda ir, hala war ma hin ka borey zaabi kaŋ ga fooma nda ngi tarayheroo bila ngi biney. ¹³ Nda ir lakkaley hasara, a mana teendi kala Irkoy se, nda ir lakkaley boori, a mana teendi kala war se. ¹⁴ Almasihu bajoo g'ir šiita, ir ga hakiika ka bay kaŋ boro folloku buu borey kul dogoo ra, adiši borey kul buu. ¹⁵ A buu borey kul se hala borey kaŋ ga huna masi huna ngi boŋ se koyne, amma i ma huna bora se kaŋ buu i se, a tun i se.

16 Woo maaganda se sohõ ir si boro kul dii nda takaa kaŋ nda adamizey g'a dii. Ba nda ir na Almasihu dii nda adamizey takaa, sohõ ir si yee k'a dii nda takaa din. 17 Woo se boro kaŋ goo Almasihu bande, bora nka tee takari taaga, haya žeeney ben, nga ne, hayey [kul] tee itaji. 18 Woo kul mana hun kala Irkoy ra kaŋ n'ir nda nga waafakandi Almasihu albarkaa ra, de mo a na waafakandiyan goyoo talfi ir ga. 19 Irkoy mma goy nda Almasihu* ka nga nda adunpa waafakandi. A mana ngi laybey dii i se. A na waafakandiyanoo šennoo daŋ ir biney ra.

20 Adiši ir man'ti kala dontokawyaŋ Almasihu maapoo ga. A ga tee sanda ir mijey nda Irkoy ga šelaŋ. Ir g'a ŋaaray Almasihu maapoo ga war ma naŋ war nda Irkoy ma waafaku. 21 Bora kaŋ mana zunubu tee, Irkoy n'a tee zunubu ir maaganda se, hala nga bande ir ma tee Irkoy boro šerranteyaŋ.

6

1 Adiši ir kaŋ ti Irkoy goykasinawey, ir g'a wiri war ga, war kaŋ duu Irkoy anneemaa, war masi naŋ a ma tee yaada, 2 zama Irkoy nee:

«Ay na ni ŋaarayroo taa waatoo kaŋ kan ya ne ra.

Hallasiroo zaaroo hane, ay na ni faaba.»*

Nga ne, sohõ da ti waatoo kaŋ kan a se. Nga ne, hõ ti hallasiroo zaaroo.

* 5:19 5.19 «Irkoy mma goy nda Almasihu», Grek šenni ra, almaganaa faa ti «Irkoy cindi Almasihu ra». * 6:2 6.2 Ezayi 49.8.

³ Taka kul ra, ir si haya tee kaŋ ga boro kaŋandi, hala boro mas'ir goyoo maapoo hasara. ⁴ Ir mm'ir boŋ cebe sanda Irkoy tam hennayan haya kul ra. Ir g'a cebe nda mupeyan beeri, nda zarabiyay, nda tilasuyan, nda šiitayyan, ⁵ nda barzuyan, nda kasa huruyan, nda tureyan, nda taabiyay, nda hannayan, nda meehawyan, ⁶ nda henanyan, nda bayray, nda suuri, nda borohen-nataray, nda Hundi Henanantaa, nda baji kaŋ ra almunafikitaray sii, ⁷ nda cimoo šennoo, nda Irkoy hinoo, nda šerretaray wongu jinawey kaŋ nda ir ga kara, ir ga gagay. ⁸ Borey g'ir dii nda jeeray nda kaynandiyay, maa hennay nda maa futay ra. K'ir dii sanda boro derandikawyan, ka gar ir kone cimoo goo. ⁹ I g'ir tee boroyan kaŋ si bayrandi, ka gar ir ga hanse ka bayrandi, sanda boroyan kaŋ buu, ka gar ir ga huna, sanda boroyan kaŋ zukandi, amma ir mana wiiyandi. ¹⁰ I g'ir dii sanda boroyan kaŋ biney maray, ka gar waati kul ir ga jaali, sanda talkayan, amma ir ga boro boobo tee almankoyini, sanda boroyan kaŋ sii nda baffoo, ka gar ir goo nda haya kul.

¹¹ Korent borey, ir n'ir miŋey feeri ka šelan war se kaaray, ir hanse k'ir biney feeri war se. ¹² Ir mana war šiita, amma war hunday ka war bajoo kaccandi. ¹³ Sohō ay ga šelan war se sanda ay izey, war mo, war ma taka follokaa tee ir se, war ma hanse ka war biney feeri.

Irkoy hunantaa hugoo

¹⁴ War masi marga nda borey kaŋ man'ti ganakaw ka tee affoo. Zama macin margari bara šerretaray nda ifutu game? Macin margari bara

gaayoo nda kubaa game? ¹⁵ Macin ti waafakaa kanj goo Almasihu nda Ibilisi† game? Macin bara Irkoy ganakaa nda boraa kanj man'ti ganakaw game? ¹⁶ Cin ti hayaa kanj goo Irkoy hugoo nda tooruyan game? Ka gar ir man'ti kala Irkoy hunantaa hugoo, sanda hayaa kanj Irkoy n'a har ka nee nga Citaaboo ra:

«Ay ga goro i game, ay ga dira i bande.

Ay ga tee ngi Irkoy, i ga tee ay jamaa.»‡

¹⁷ Woo maaganda se

«wa fatta i game ka fay nda ey.» Ir Koyoo n'a har.

«War masi tuku haya žiiba ga,

de agay, ay ga yadda war ga.»§

¹⁸ ««Ay ga tee war se baaba,

war ga tee ya ne iz'aruyan nda ize woyyan.»

Ir Koyoo Hini-kul-koyoo k'a har.»*

7

¹ Ay baakey, allaahidey wey kanj ir duu ey maaganda se, ir m'ir boj henanandi ka kaaray ka hun gaaham nda hundi žiibi dumi kul ga. Ir ma henanyan timmante tee Irkoy hunburaa ra.

Pol naaloo Korent borey tuubiroo se

² Wa yadda ir ga, ir mana boro kul tooje, ir mana boro kul halaci, ir mana boro kul haya ŋaa. ³ Man'ti ya mma hayey wey har ka war zukandi, zama ay n'a har ka bisa kanj war goo ir biney ra, nda hunayan no wala buuyan no ir goo cere bande. ⁴ Ay ga hanse ka naanay war, ay

† **6:15** 6.15 Grek šenni ra, ne ra Ibilisi da se i ga nee Beliyar.

‡ **6:16** 6.16 Sargarey 26.12; Ezekiyel 37.27. § **6:17** 6.17 Ezayi

52.11. * **6:18** 6.18 Samiyel 2to 7.14; Oze 2.1.

ga hanse ka fooma nda war. Ay binoo yay hala nongu kaŋ ga a si bisa, ir binemarayyaney kul ra, ay ga hanse ka ŋaali.

⁵ Nda cimi, waatoo kaŋ ir too Masedoni, ir mana duu hunanzamay, ir biney maray nongu kul here, tarayhere wongu, kunehere hunburay.

⁶ Amma bora a kaŋ ga borey kaŋ biney maray biney yaynandi kaŋ ti Irkoy n'ir biney yaynandi nda Tit kaayanoo. ⁷ Man'ti nga kaayanoo hinne, amma bineyaynandiroo mo kaŋ nda war na binoo yaynandi, a hanse k'ir mo biney yaynandi. A n'ir bayrandi kaŋ ir faajoo ga hanse ka bara war ra, nda war hēeney, nda war gaabandiyan beeroo kaŋ war g'a tee ya ne. Woo kate ya ŋaali ka tonton.

⁸ Ba nda ay batagaa kaŋ ay bay k'a hantum war se na war biney maray, ay si nimsi. Waatoo kaŋ ay dii batagaa din na war biney maray waati kayna, ay nimsi. ⁹ Sohō ay ga ŋaali, man'ti kaŋ se war biney maray, amma ay ga ŋaali, zama war biney maray hala nongu kaŋ ra war tuubi. War binemarayyanoo sawa nda Irkoy ibaayoo, ka gar ir mana ifutu kul tee war se.

¹⁰ Zama binemarayyan kaŋ teendi ka sawa nda Irkoy ibaayoo ga kate boro binoo ma maray ka tuubi ka duu hallasiyan, boro si nimsi a ra, amma aduŋŋa binemarayyanoo ga kate buuyan.

¹¹ Zama nga ne, war binemarayyanoo hunday kaŋ sawa nda Irkoy ibaayoo mana kate kala war ma duu ka hayey tee nda cahāyan nda ŋaali, nda faasayan beeri, nda binetunyan beeri, nda hunburay beeri, nda faajiyan beeri, nda gaabandiyan beeri, nda ba zukandiyan beeri.

Nongoo kul here war cebe kaŋ war ga henan hayaa woo ra.

¹² Adiši, nda ay hantum war se mo, man'ti goy futu teekaa wala bora a kaŋ se goy futaa teendi se. Ya nka hantum hala bajoo kaŋ war g'a tee ir se Irkoy jine ma bayrandi war se. ¹³ Woo ti haya kaŋ n'ir biney yaynandi. Ka tonton ir bineyaynandiroo ga, ir hanse ka jaali nda Tit jaaliyanoo, zama war kul na binoo kaanandi. ¹⁴ Ay na war ka fooma a jine, amma ay mana haw. Takaa kaŋ nda ir ga cimoo har war se haya kul ra, takaa din nda ir na war ka fooma Tit jine, a tee cimi. ¹⁵ Bajoo kaŋ a g'a tee war se ga hanse ka tonton nda a hongu takaa kaŋ nda war kul ga hayey tee kaŋ a n'i har, nda takaa kaŋ nda war n'a kubay henna nda hunburay nda jijiriyan. ¹⁶ Ay ga jaali nda kaŋ haya kul here ay ga naanay war.

8

Kabedoonay nooyan

¹ Ir armey, ir ga Irkoy anneemaa kaŋ a n'a noo Masedoni Egilizey se bayrandi war se. ² Binemarayyanoo kaŋ duu ey siiyan beeri ra, ngi jaali beeroo kate i ma hanse ka tee kabedoonaa ka noo, ba nda i ga hanse ka talka. ³ I na ngi hinagoo tee. Ay ga seede kaŋ i bisa ngi hinagoo bila gaabi. ⁴ I n'ir gaabi ir ma naŋ ngi ma ngi bagaa dan faabaroo ra kaŋ ga sanbandi Irkoy boro henanantey* se. ⁵ I n'a tee haya kaŋ bisa

* **8:4** 8.4 Boro henanantey sii kala Žerizalem, Rom borey batagaa 15.25-26.

woo kaŋ ir g'a naata. I nka jin ka ngi boŋ noo ir Koyoo se, woo banda ga, i na ngi boŋ noo ir se ka sawa nda Irkoy ibaayoo. ⁶ Woo se ir na Tit suurandi ka nee a se kaŋ takaa kaŋ nda a na faabaroo sintin war se, takaa din da a ma koy a ga k'a timmandi. ⁷ War duu haya nongoo kul here: naanay ra, šenni ra, bayray ra, gaabandiyan kul here, nda bajoo kaŋ ir na war tuti war m'a tee, war ma tee mo kabedoona faabaroo woo ra.

⁸ Man'ti ya mma šelan war se ka war noo yaamar, amma ya mma boro fooyan gaabandiroo har war se hala ya war bajoo guna wala baji cimi no. ⁹ War g'ir Koyoo Isa Almasihu anneemaa bay, takaa kaŋ nda nga kaŋ goo nda haya kul, a na nga boŋ tee talka war maaganda se, hala nga talkataraa ra war ma duu haya kul.

¹⁰ Ay lakkaloo no kaŋ ay g'a har war se woo ga, haya no kaŋ ga war nafa, war kaŋ za manna, war mana sintin hinne ka faabaroo tee, amma war nka kayandi mo k'a tee. ¹¹ Sohõ, wa guna k'a tee k'a timmandi, hala anniyaa kaŋ war n'a zaa a se, a ma tee nda a ka sawa nda war hinagoo. ¹² Nda anniya henna goo ka noo, haya kaŋ n'n'a noo ga too, woo kaŋ sii ma ne si hãandi.

¹³ Man'ti war mma boroyan feeri ka war boŋ tilasandi, amma war kul ma sawa. ¹⁴ Sohõ war duuray beeroo ma tilasu kaa i ga, hala ngi mo han foo, ngi duuray beeroo ma tilasu kaa war ga, hala war kul ma sawa. ¹⁵ Sanda takaa kaŋ nda a hantumandi Citaaboo ra ka nee:

«Boraa kaŋ na iboobo kuuna, a mana boobo a se.

Woo kaŋ na ikaccu kuuna, a mana kacca a se.»†

Tit nda nga hangasiney sanbandi Korent

16 Albarka ma bara Irkoy se kaŋ daŋ Tit binoo ra a ma gaabandi war se, sanda woo kaŋ ir goo m'a tee. 17 A n'ir hoyraa dii. A goo nda anniya henna, a koy nda nga boŋ war do. 18 Ir n'ir armaa kaŋ Egilizey kul g'a saabu Alhabar Boryaa here sanba a bande. 19 Man'ti woo hinne, naarumaa kaŋ ir goo m'a tee faabaroo fondaara, Egilizey‡ hunday k'a suuba a ma hanga ir bande. Ir si diraa woo tee kala ka darža daŋ ir Koyoo ga, k'ir anniya henna cebe.

20 Ir ga taka kul tee hala boro kul mas'ir maapoo hasara nooru beeroo woo goyoo ra kaŋ ir g'a tee. 21 Ir ga ceeci ka goy henna tee, man'ti ir Koyoo hinne jine, ir g'a tee adamizey mo jine.

22 Ir n'ir armaa sanba i bande. Cee boobo ir n'a sii haya boobo ra, ir kaa ka gar kaŋ a goo nda anniya henna. Sohō a goo nda anniya ka bisa, naanay beeroo maaganda kaŋ a g'a tee war se. 23 Tit, a man'ti kala ay hangasino, ay goykasinaa no war here. Ir armey jerey, Egilizey§ dontokawyaŋ no. Ngi ti Almasihu daržaa. 24 Woo se w'i cebe kaŋ war ga bag'ey nda cimi, hala Egilizey ma dii a, i ma bay kaŋ ir goo nda cimi ka fooma nda war.

9

Pol na hoyray foo noo koyne faabaroo here

† 8:15 8.15 Fattaroo 16.18. ‡ 8:19 8.19 Egilizey man'ti kala Masedoni Egilizey. § 8:23 8.23 Sorro 19to.

Irkoy boro henanantey se kaŋ goo Žerizalem

¹ Haya kaŋ ti gaakasinaa kaŋ war g'a tee Irkoy boro henanantey* se, a sii nda addalil ya hantum war se a ga koyne. ² Ay ga war anniya hennaa bay, ay n'a ka fooma Masedoni borey jine ka nee: «Akay borey soolu za manna.» War gaabandiroo na ngi jere beeroo tuti kabedoonay ra. ³ Ay n'ir armey sanba war do hala takaa kaŋ nda ir na war ka fooma masi koy tee yaada. Ya mma baa war ma soolu sanda takaa kaŋ nda ay n'a har. ⁴ Nda man'ti woo, nda Masedoni boroyaŋ kaa ay bande, de i gar war mana soolu, ir ga haw, zama ir ga naanay war. War, war haawoo no. ⁵ Woo maaganda se ay dii kaŋ a ga hima y'a wiri ir armey ga i m'ir jin war do hala gaakasinaa kaŋ war n'a har, i ma huga nda a hala ay ga kaa. Woo ra a ga soolu hala ay ga kaa, a ma tee kabedoonay haya, a masi tee gaabi.

⁶ War ma bay kaŋ boro kaŋ na ikaccu duma ga ikaccu hegay, boro kaŋ na iboobo duma ga iboobo hegay. ⁷ Boro foo kul ma noo nda woo kaŋ a n'a kayandi nga binoo ra, bila nimsay, bila gaabi, zama Irkoy ga baa boro kaŋ ga noo nda jaaliyan. ⁸ Irkoy goo nda hini ka anneema dumi kul doori war boŋ hala waati kul war ma bara nda woo kaŋ ga war ga too hala a ma hoo, war ma hin ka teegoy henna dumi kul tee, ⁹ sanda takaa kaŋ nda a hantumandi Citaaboo ra ka nee: «Boro kaŋ ga talkey noo ka gomni doori i boŋ, nga šerretaraa ga cindi hala abada.»†

* **9:1** 9.1 Boro henanantey sii kala Žerizalem, zamnaa 8.4.

† **9:9** 9.9 Zabur 112.9.

¹⁰ Boraa kaŋ ga sayakaa noo dumi, a ga takula noo a ma tee ŋaayan. A ga war noo ka war dumiyooboo bandi, a ga tonton war ŋerretaraa teegoy hennawey ga. ¹¹ A ga war tee almankoy ni nongoo kul here nda kabedoonay dumi kul, ir bande boro boobo ma albarka daŋ Irkoy se. ¹² Zama faabaroo kaŋ war g'a tee si hima ka tee Irkoy boro hennantey hinne nafaa, a ga hima ka kate boro boobo ma hanse ka albarka tee Irkoy se. ¹³ Nda i duu faabaroo woo, i ga Irkoy saabu nda takaa kaŋ nda war ga cebe kaŋ war ga haŋajer AlmasihuAlhabar Boryaa se nda kabedoonay gaakasinaa kaŋ war g'a tee ŋi nda borey kul se. ¹⁴ Anneema beeroo kaŋ Irkoy n'a noo war se sabbu se i ga Irkoy ŋaaray war se, ka baa war ka tonton. ¹⁵ Albarka ma bara Irkoy se ŋa nooyan beeroo kaŋ si hin ka fillandi maaganda se.

10

Pol na borey zaabi kaŋ ga ŋelan ŋa goyoo ga

¹ Agay hunday Pol, ay ga haya foo wiri war ga Almasihu bineyaynaa nda ŋa borohennataraa maaganda se, agay kaŋ borey ga nee kaŋ nda ay goo war game ka dii cere moo nda moo, ay ga tee boro yayna, amma nda ay mooru war, ay ga tee war se boro konna. ² Ay g'a ŋaaray war ga, waati kaŋ ay goo war game, ay mas'ay borokonnotaraa cebe war se takaa kaŋ nda ay ga yadda k'a cebe borey se kaŋ ga hongu adamizey takaa nda ir ga dira. ³ Cimi no adamizeyaŋ ti ir, amma ir si wongu nda adamizey takaa. ⁴ Zama

ir wongu jinawey man'ti adamizey waney, jinay gaabanteyan no kan hun Irkoy do ka hayey kan ga wongu kubay, k'i kayri, ka taari miilewey halaci, ⁵ ka hini kul kan ga nga bon jer ka kay Irkoy bayraa se halaci, ka kate miile kul ma yee Almasihu cire k'a beerandi. ⁶ Ir soolu, waati kan war ga hanajer ir se haya kul ra, ir ga zunubu kul zukandi.

⁷ Wa hayey guna nda cimi! Nda boro ga naanay kan nga goo Almasihu bande, a ma haya foo bay: takaa kan nda a goo Almasihu bande, takaa din da ir mo Almasihu wane nda ir. ⁸ Ba nda ay ga bolsay kayna nda hinoo kan ir Koyoo n'a noo ya ne, a man'ti kala war tontonyanoo se, man'ti war kayriyanoo se. Woo si ay haawandi. ⁹ Ay si baa a ma tee sanda ya mma war hunburandi nda ay batagawey, ¹⁰ zama i nee batagawey wey ga tin, i goo nda gaabi, amma agay azzaatoo sii nda gaabi, ay meešenney man'ti baffoo. ¹¹ Boro kan ga woo hongu ma bay kan takaa kan ti ir šennoo ir batagawey ra nda ir ga mooru, nga da ti ir teegoyey nda ir goo war game.

¹² Ir mma yadda hunday k'ir bon sawandi nda boroyan kan goo borey ra kan ga ngi bon saabu, wala k'ir bon kar i ga. Amma ngi, i mma ngi bon neši ngi bon ga, ka ngi bon kar ngi bon ga, i si faham baffoo. ¹³ Ir, ir si bolsay ka hoo, amma kaydogoo kan Irkoy n'a dan ir ga, ir ga kay kaydogoo din ga, nga ka kate ir too kate mo hala war do. ¹⁴ Ir si bisa ir kaydogoo din ga, sanda ir mana too kate hala war do. Ir nka mana too kate hala war do nda Almasihu Alhabar Boryaa wala?

¹⁵ Ir si hanse ka bolsay nda goy waaney, amma ir ga naata, nda war naanaa koy jine ka tonton, ir goyoo ga tonton ka sawa nda kanjey kanj ir n'i kayandi. ¹⁶ Woo ra ir ga Alhabar Boryaa ka koy koyrawey kanj goo war se jine, bila nda ir ma bolsay nda goyey kanj teendi ka ben farru waaney ra. ¹⁷ «Boro kanj ga bolsay ma bolsay nda ir Koyoo.»* ¹⁸ Man'ti bora kanj ga nga bonj saabu no i g'a dii laadirante, bora kanj ir Koyoo g'a saabu ti laadirante.

11

Boroyan kanj ga ngi bonj himandi diyaw

¹ Nda a gar ba war mma hin k'ay hollokom-taraa ikayna muje, wa alha nanj, war m'ay suuri kayna. ² Ay ga canse war se nda canseyan kanj hun Irkoy do, zama ya nka war cewoo dii kurpe folloku se, ka war kayandi Almasihu jine sanda hondiyaw henanante kanj si aru bay. ³ Amma ay ga hunbur, sanda takaa kanj nda gondoo na nga carmaa ka Haawa darga, takaa din da war lakkaley masi koy bere ka laadirtaray [nda henanyan] nanj kanj Almasihu ga hima nda a. ⁴ Zama nda boro kaa ka Isa tana waazu war se kanj man'ti woo kanj ir n'a har, wala war duu hundi tana kanj man'ti Irkoy Hundoo kanj war duu a ka bisa, wala alhabar borya tana kanj man'ti Alhabar Boryaa kanj war duu a, war ga yadda ngi mo ga.

⁵ Agay do war diyaw beerey mana bisa agay nda baffoo. ⁶ Ba nda ay si waana šenni, man'ti

* **10:17** 10.17 Žeremi 9.23.

bayray here, taka kul kan no nda nongu kul kan no, ir n'a cebe war se.

⁷ Wala zunubu no y'ay bon yeeti ganda hala war ma duu ka jer waatoo kan ay na Irkoy Alhabar Boryaa har war se yaada? ⁸ Ay na Egiliz tanayan kabey kokobu ka banaw taa i kone ka kaa ka war alhaadimay goyoo ra. ⁹ Waatoo kan ay goo war do, kan tilasu duu agay, ya na tee boro kul ga jeraw, zama ir armey kan kaa ka hun Masedoni n'ay noo hayey kan ga ay ga too. Haya kul here ay n'ay bon dii ya si tee war ga jeraw, ay ga koy a ga mo k'ay bon dii. ¹⁰ Hala de cimi no kan Almasihu cimoo goo ay ra, boro kul s'ay ganji ya fooma Akay gandaa laamawey ra. ¹¹ Macin se? Ya nk'a tee, zama ay si baa war wala? Irkoy ga bay kan ay ga baa war.

¹² Woo kan ay goo m'a tee, ay ga cindi a ga, hala ya borey gagay kan ga waati henna ceeci ka bolsay ka ngi bon sawandi nda ir. ¹³ Borey wey dumey man'ti kala taari diyawyan, goykaw darganteyan kan ga ngi bon himandi Almasihu diyawyan. ¹⁴ A si bonhaw, Ibilisi hunday mma nga bon himandi annuura almalayka. ¹⁵ Adişi a si bonhaw nga goykey mo ma ngi bon himandi şerretaraa goykawyan. Amma ngi kokoroo ra i ga duu ngi teegoyey banaa.

Laazaabawey kan duu Pol nga diyawtaraa ra

¹⁶ Ay ga yee k'a har, boro kul mas'ay dii sanda hollokom, wala mo war m'ay dii sanda hollokom hala agay mo, ya duu ka bolsay kayna. ¹⁷ Woo kan ay g'a har, ay s'a har nda ir Koyoo takaa, hollokom takaa nda ay g'a har, nga ra ay

ga naanay ka duu haya kaŋ nda ay ga bolsay.
¹⁸ Boro boobo ga fooma nda adamizetaray hayey, agay mo ga fooma.

¹⁹ War ga wan ka hollokomey hayey mupe, war kaŋ ga nee lakkalkoyniyaŋ ti war! ²⁰ War ga boro mupe kaŋ ga war tee baŋna, wala boro kaŋ ga war hayaa taa, wala boro kaŋ ga war kabey koonandi, wala boro kaŋ ga war kaynandi, wala boro kaŋ ga war saŋ. ²¹ Ay g'a har, ir haawoo no, a ga hima nda sanda ir nka yalaafu.

Haya kul kaŋ boro ga yadda k'a tee, ay ga ŋelan sanda hollokom, ay ga yadda mo. ²² Ebereyaŋ no wala? Agay da mo, nga da ti agay. Izirayel boroyaŋ no? Agay da, nga da ti agay. Ibrahima hayrey no wala? Agay da, nga hayroo ti agay. ²³ Almasihu goykawyaŋ no wala? Ay ga ŋelan sanda saama, agay tiya ka bisa ey: ay taabi ka bisa ey, ay na kasu tee ka bisa ey, ay karandi laala ka bisa ey, cee boobo ay huru buuyan mee ga. ²⁴ Cee guu Alyahuudey na barzu mee woytaaci (40) kaŋ affoo g'a kuma kaa ay ra.* ²⁵ Cee hinza ay barzandi, cee foo ay warrandi nda tondi hala ya duu ka buu, cee hinza harihii n'ay mun, ay na zaari foo nda cijin foo tee teekoo ra. ²⁶ Cee booboyaŋ ay naarumawey ra, ay huru farratay ra isawey boŋ, ay huru farratay ra zay beerey game, ay huru farratay ra ay dumoo borey game, ay huru farratay ra dumey kaŋ man'ti Alyahuudu game, ay huru farratay ra koyraa ra, ay huru farratay ra saajoo ra, ay huru farratay ra teekoo boŋ, ay huru farratay ra taari

* **11:24** 11.24 Alhukumoo 25.2-3.

armey game. ²⁷ Ay goo taabi nda farayan ra, cee booboyan ay ga hanna, ay goo heray nda jaw ra, cee booboyan ay mana duu ka n̄aa, ay goo hargu nda bani ra. ²⁸ Woo ti ya na hayey jerey kabu, hayaa kan g'ay kankam zaari kul ti Egilizey kul alhuzunoo. ²⁹ May ka sii nda gaabi takaa kan nda agay mo sii nda gaabi? May no ka kan zunubu ra, de a s'ay dor?

³⁰ Nda ay ga hima ka fooma, ay si fooma kala nda ay gaabi jan̄aa. ³¹ Irkoy kan ti ir Koyoo Isa Baaba, albarka ma bara a ga hala abada, ga bay kan ay si taari. ³² Kan ay goo Damas koyraa ra, goforneroo kan goo kokoyoo Aretas cire na koyraa boroyan dan i m'ay koroši hala i m'ay dii. ³³ Kokondo ra i n'ay dan k'ay zumandi nda koyraa cetaa funeetaraa, woo k'ay kaa kaboo ra.

12

Hayey kan Pol dii ey bangayyan ra

¹ A nka tilasu ya fooma. Ba nda nafaw sii a ra, ay ga koy a ga k'ir Koyoo hayey kan boro ga dii ey nda nga bangayyaney deede. ² Ay ga Almasihu ganakaw foo bay kan zandi ka koy hala beene hinzantoo ra, a ga too jiiri woy cindi taaci (14). Nda nga azzaatoo no ka koy wala man'ti nga azzaatoo no, ay si bay, Irkoy no ma bay. ³ Ay ga bay kan boraa din koy beenaa ra, nda nga azzaatoo ra no, wala man'ti nga azzaatoo ra no, ay si bay, Irkoy no ma bay, ⁴ a zandi ka koy hala alženna ra, a maa šenniyan kan si deedandi, i si bisa boro se a m'i har. ⁵ Boraa woo dumoo nda

ay ga fooma, amma agay hunday, ay si fooma nda haya kul kala ay gaabi jaŋaa.

⁶ Nda ay ga baa ya fooma ay si tee hollokom, zama cimoo no ay g'a har. Amma ay g'ay boŋ dii hala boro mas'ay jer ka bisa woo kaŋ a ga dii a ay ga wala woo kaŋ a ga maa ay g'a har, ⁷ bangayyan beerey wey mo kaŋ a ga dii ey maaganda se. Haya huru ay hamoo ra kaŋ ma nee karji hala ya si duu k'ay boŋ jer. Ibilisi almalayka ka sanbandi a m'ay kar hala ya si duu k'ay boŋ jer. ⁸ Hayaa woo se, ay n'ir Koyoo ŋaaray cee hinza a m'a moorandi ay ga. ⁹ A nee ya ne: «Agay anneemaa ga ni wasa, zama gaabi jaŋay ra ay hinoo ga diyandi kaaray.» Adiŋi a ga hanse ka kan ya ne ya bolsay nda ay gaabi jaŋaa hala Almasihu hinoo ma cindi ay ga. ¹⁰ Woo se ay ga jaali nda ay gaabi jaŋaa, nda maahasarawyan, nda tilasuyan, nda gurzugayyan, nda ŋiitayyan ra Almasihu sabbu se, zama waati kaŋ ay sii nda gaabi, waatoo din no Almasihu g'ay noo gaabi.

Pol ga alhuzun Korent borey se

¹¹ Ay tee hollokom, war k'ay gaabi ya ti a, war ti borey kaŋ hima k'ay saabu, zama diyaw beerey wey mana bisa agay nda haya kul, ba kaŋ ay man'ti baffoo. ¹² ŋikka sii diyaw silbawey, war dii ey war game nda ŋi mupeyan beeroo. I teendi nda tammaasayan, nda almunkaryan, nda kayfiyan albarkaa ra. ¹³ Macin no Egilizey jerey duu a kaŋ war mana duu a? Nda man'ti haya folloku kaŋ ti ya na tee war ga jeraw. Wa tooperoo woo yaafa ya ne!

¹⁴ Nga ne, cee hinzantoo ti woo ay ga soolu ka koy war do, de mo ay si tee war ga jeraw, zama man'ti war almaanoo bande ay goo, war hunday bande ay goo. Man'ti zankey no ma haya marga hayragey se, hayragey no ma marga zankey se.

¹⁵ A ga kan ya ne y'ay kabehayaa noo war se, ka agay hunday noo war se. Nda ay ga baa war ka tonton, haya no ma hun war bajoo ra ya ne wala?

¹⁶ Haya kul kan no, agay, ya na tee war ga jeraw, amma boro fooyan ga nee kan ay ga caram, de mo carmay nda ay na war dii. ¹⁷ Borey kan ay n'i sanba i ma koy war do, boro goo i ra kan kate ya war haya n̄aa wala? ¹⁸ Ay n'a wiri Tit ga a ma koy war do. Ay n'ir armaa sanba a bande. Tit nka war haya n̄aa wala? Man'ti lakkal follokaa ra ir dira? Man'ti fondo follokaa ra ir dira?

¹⁹ A gay war ga hongu kan ir mma faasa ir bon se war jine, man'ti cimi no. Ir si šelan kala Irkoy jine Almasihu albarkaa ra. Woo kul, ir baakey, ir s'a tee kala war tontonyanoo se. ²⁰ Ay ga hunbur waati kan ay kaa ya si war gar taka kan ga kan ya ne ga, de mo war mo mas'ay gar taka kan ga kan war se ga. Ay ga hunbur ya yenjeyan gar war game, nda canseyan, nda binetunyan, nda alhaasiditarayyan, nda cere maahasaraw, nda miimandayan, nda bolsay, nda taka šiirayan.

²¹ Ay ga hunbur kan hiino nda ay kaa war do, ay Koyoo masi koy ay yeeti ganda war jine. Boro booboyan kan na zunubu tee, de i mana tuubi ka hun ngi žiiboo ga, nda woy nda aru izefututaraa ra, nda haya futu boonayyan ra kan i n'i tee, ay

ga hēe ngi maaganda se.

13

Hoyray kokorantey nda fooyanoo

¹ Cee hinzantoo ti woo kaŋ ay ga koy war do. «Ciiti kul masi dunbandi kala seede hinka wala ihinza seedetaraa ga.»* ² Borey kaŋ na zunuboo tee za ya na koy war do nda borey jerey kul, ay ga lakkaley zumandi kaŋ ba nda ay sii no, sanda takaa kaŋ nda ay n'a har i se ay koyyan hinkantoo ga kaŋ hiino nda ay kaa, ay si boro kul kaa. ³ Sohō kaŋ war ga tammaasa ceeci kaŋ ay miŋoo nda Almasihu ga šelan, war ga dii a. Almasihu hinagoo si kacca war here, a ga nga hinoo cebe war game. ⁴ Zama a kanjandi sanda boro kaŋ sii nda gaabi. Sohō, a ga huna Irkoy hinoo albarkaa ra. Ir mo, takaa din da, ir sii nda gaabi, amma ir ga huna a bande Irkoy hinoo albarkaa ra war here.

⁵ Wa war boŋ sii ka war boŋ guna ka dii wala war goo naanaa fondaa ra. War nka si maate kaŋ Isa Almasihu goo war ra? Nda man'ti woo, war ga mongandi war naanaa ra. ⁶ Ay ga naata kaŋ war ga kaa ka bay kaŋ ir, ir mana mongu. ⁷ Ir ga Irkoy ŋaaray war masi goy futu kul tee. Man'ti ir mma baa ir ma cebe war se kaŋ ir n'ir goyoo tee ka boori, ir mma baa war ma teegoy henna tee, ba nda a ga hima nda sanda ir man'ir goyoo tee ka boori. ⁸ Zama ir sii nda hini ka cimi tangam, ir sii kala cimi bande. ⁹ Waati kaŋ ir sii nda gaabi, amma war goo nda gaabi, ir ga

* **13:1** 13.1 Alhukumoo 19.15.

jaali, koyne mo ir ga njaaray war ma tee boro timmanteyan. ¹⁰ Woo maaganda se, waati kan ay sii war do, ay ga hayey wey hantum war se, nga ra waati kan ay goo war do ya si hayey sendandi war ga, ya hin k'a tee nda hinoo kan ir Koyoo n'a noo ya ne. A n'ay noo hinoo woo war nafaa se, a man'a noo hasaraw se.

¹¹ Aywa ag'armey, wa jaali, wa yadda ka tee boro kan tee ka timme, wa yadda hoyray, wa tee anniya foo, alaafiya ma bara war game. Woo ra Irkoy kan ti Bajikoyoo nda Alaafiyakoyoo goo war bande.

¹² Wa cere foo nda summuyan henanante. Irkoy boro henanantey kul ga war foo.

¹³ Ir Koyoo Isa Almasihu anneemaa, nda Irkoy bajoo, nda Hundi Henanantaa margaroo ma bara war kul bande.

Songhai de Gao

Songhay, Koyraboro Senni: Songhai de Gao (Bible)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc. and BFP Velberter Mission

Language: Songhai de Gao

Contributor: BFP Velberter Mission

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

593ebd0d-f3c5-5f89-8599-37209ac56328